

- zbirnyk naykovykh prats. Serii: Istorii, mizhnarodni vidnosyny. – 2012. – S. 179-183.
2. Voronianskyi O. V., Zaionchkovskyi Yu. V., Romanova S. S. Politolohiia z modulem «Ukraina, Yevropa, svit». – 2021.
 3. Voronianskyi O. V. y dr. Natsionalnyi suverenitet: ukrainskyi vymir v konteksti svitovoi politychnoi dumky. – 2017.
 4. Voronianskyi O. Problema subiektnosti suverenitetu v konteksti tekhnolohii zdiisnennia vlady / O. Voronianskyi // Evropsky politicky a pravni diskurz. - 2015. - Vol. 2, Iss. 4. - S. 205-209.
 5. Voronianskyi O. V. Krainoznavstvo. – 2019.
 6. Kalinichenko V. V. y dr. Istorii Ukrainy: vid naidavnishykh chasiv do sohodennia. – 2016.
 7. Moisieieva N. I. Liudyna ta suchasnyi komunikatsiinyi prostir. Filosofiia spilkuvannia : Filosofiia. Psykholohiia. Sotsialna komunikatsiia. 2014. № 7. S. 89-94
 8. Moisieieva N. I. Sotsialno-komunikatsiina diialnist yak istoryko-suspilna praktyka. Kh. :KhNTUSH, 2015. 392 s.

УДК 122/129:33.01

Криштопа В.О.,

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,

Державний біотехнологічний університет (ДБТУ)

**ОСНОВНІ ФІЛОСОФСЬКІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ
"ВІДЧУЖЕННЯ" В ЕКОНОМІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ**

Krishtopa V.O.

a graduate of the first (bachelor) level of higher education,

State Biotechnological University (SBTU)

BASIC PHILOSOPHICAL APPROACHES TO THE DEFINITION OF THE CONCEPT OF "ALIENATION" IN ECONOMIC ACTIVITY

Науковий керівник: Н.І. Моїсєєва, док. екон. наук, професор кафедри ЮНЕСКО “Філософія людського спілкування” та соціально-гуманітарних дисциплін.

Анотація. Описано наукову дефініцію «відчуження праці» з точки зору соціальної філософії. Показано, що названий термін позначає соціальний процес, притаманний класово антагоністичному суспільству. Цей процес являє собою відносини між власником та робітником з приводу участі в управлінні виробництвом та розподілі отриманого прибутку. Описано основні чинники та результати відчуження праці.

Ключові слова: відчуження праці, економічні відносини.

Abstract. The scientific definition of "alienation of labor" from the point of view of social philosophy is described. It is shown that the named term denotes a social process inherent in a class-antagonistic society. This process represents the relationship between the owner and the worker regarding participation in the management of production and the distribution of the obtained profit. The main factors and results of labor alienation are described.

Key words: labor alienation, economic relations.

Термін «відчуження праці» було введено в ХІХ ст. як визначення об'єктивного соціального процесу, що притаманний класово антагоністичному суспільству. З економічної точки зору, ми можемо визначити що «відчуження праці»- це процес перетворення трудової діяльності людини та її результатів, на щось самостійне та панівне над людиною. Існує дві сторони процесу «відчуження праці»: відчуження самого процесу праці та відчуження результатів праці.

Відчуження виявляється не тільки в кінцевому результаті, а й у самому акті виробництва, у самій виробничій діяльності. Чи міг робітник протистояти продукту своєї діяльності як чомусь чужому, якби він не відчужувався від себе в самому акті виробництва? Адже продукт є лише підсумок діяльності, виробництва. Отже, якщо продукт праці є відчуженням, то й саме виробництво має бути діяльним відчуженням, відчуженням діяльності, діяльністю відчуження. У відчуженні предмета праці тільки підсумовується відчуження в діяльності самої праці.

Взагалі цей термін має більш філософське поняття, ніж економічне. У філософії відчуження праці – це перетворення діяльності людини та її результатів на самостійну силу, що панує над нею самою і ворожа їй, і пов'язане з цим перетворення людини з активного суб'єкта на об'єкт суспільного процесу. Це форма ставлення до праці, що характеризується настроями безглуздості, беспорядності, відстороненості.

По цим даним ми можемо сформулювати таке визначення «Відчуження праці- суспільний процес перетворення трудової діяльності людини та її результати у щось самостійне та домінуюче на людиною, на індивідуальному рівні демотивує працівника». Відчуження проявляється як у тому, що засіб існування особистості належить іншому, що предмет його бажання перебуває в недоступному для нього володінні іншого. Відчуження праці як економічна відносина являє собою відносини між власником(з приводу участі управління на виробництві) та робітником(у розподілу отриманого прибутку та участі капіталу). Наразі ми можемо визначити основні чинники відчуження праці для працівника:

- Недостатній ступінь участі в капіталі;
- Недостатній ступінь участі в управлінні;
- Недостатній ступінь участі в розподілі прибутку;
- Неприйнятна працівником корпоративна культура.

В останньому факторі мова йде про цінності компанії, і якщо робітник не буде їх розділяти, то і мотивів для праці та покращення підприємства у нього не буде.

Література:

1. Воронянський О. В., Кулішенко Т. Ю. Влада як системний елемент економічних відносин: механізм відтворюваності. – 2016.
2. Воронянський О. Проблема суб'єктності суверенітету в контексті технології здійснення влади / О. Воронянський // *Evropsky politicky a pravni diskurz*. - 2015. - Vol. 2, Iss. 4. - С. 205-209.
3. Воронянський О. В. Неоконсервативна модель державного регулювання економічних процесів: сутність та досвід. – 2016.
4. Моїсєєва Н. І. Людина та сучасний комунікаційний простір. Філософія спілкування : Філософія. Психологія. Соціальна комунікація. 2014. № 7. С. 89- 94
5. Моїсєєва Н. І. Соціально-комунікаційна діяльність як історико-суспільна практика. Х. :ХНТУСГ, 2015. 392 с.

References:

1. Voronianskyi O. V., Kulishenko T. Yu. Vlada yak systemnyi element ekonomichnykh vidnosyn: mekhanizm vidtvoriuvanosti. – 2016.
2. Voronianskyi O. Problema subiektnosti suverenitetu v konteksti tekhnolohii zdiisnennia vlady / O. Voronianskyi // *Evropsky politicky a pravni diskurz*. - 2015. - Vol. 2, Iss. 4. - S. 205-209.
3. Voronianskyi O. V. Neokonservatyvna model derzhavnoho rehuliuвання ekonomichnykh protsesiv: sutnist ta dosvid. – 2016.
4. Moisieieva N. I. Liudyna ta suchasnyi komunikatsiinyi prostir. Filosofiia spilkuвання : Filosofiia. Psykholohiia. Sotsialna komunikatsiia. 2014. № 7. S. 89-94
5. Moisieieva N. I. Sotsialno-komunikatsiina diialnist yak istoryko-suspilna praktyka. Kh. :KhNTUSH, 2015. 392 s.